

VILHELM (Vulle) og INGEBORG MUNCK

Slægtshistorien om Vilhelm og Marie Muncks næstældste søn (Vulle) (1865-1948), der blev grosserer i København

- *Skriv hellere hjem til din fader: "Kære Fader, jeg duer ikke til at studere, tag mig ud af skolen og lad mig blive røgter!"* Sådan sagde overlærer Kielsen på Herlufsholm kostskole i 1878 til sin 13-årige elev **Vilhelm Munck**. Hans far var sognepræsten i Herlufsholm *Frederik Vilhelm Munck*, og han fulgte lærer Kielsens råd. Vilhelm blev taget ud af skolen og sendt i handelslære i Næstved, og det blev skelsættende for hans senere levnedsløb. Vilhelms to brødre, den ældre *Ferdinand* og den yngre *Johannes*, gik også på Herlufsholm, hvor de blev studenter i henholdsvis 1879 og 1886. Efterfølgende studerede de begge teologi ved universitetet i København og blev efter deres teologiske embedseksamen i 1886 og 1893 begge præster.

Forældre og barndom

Vilhelm (kaldet Vulle) var født den 24. juli 1865 i København og døbt den 24. september af sin far i Vor Frue Kirke. Hans far *Frederik Vilhelm Munck* (1833-1913) var i august 1864 blevet tvunget af tyskerne til at forlade sin stilling som lærer ved den danske Borgerskole og præst for den danske menighed ved Helligåndskirken i Flensborg og var sammen med sin kone *Marie Munck* (født *Fabricius*) (1836-1914) og deres 3-årige søn *Ferdinand* flyttet til København, hvor de først fik en lejlighed i Løngangsstræde 37. Faderen fik ansættelse som kateket ved Vor Frelsers Kirke på Christianshavn, og familien fik bopæl i Overgaden neden Vandet, hvor den tredje søn *Johannes* (kaldet Jean) blev født i august 1867.

Senere flytter familien til en lejlighed i Strandgade 50, men pladsen bliver trang, da også Vilhelms svigermor, Maries mor *Caroline Andersen* (1812-1891) flytter ind. Da faderen i 1868 bliver fængselspræst ved Straffeanstalten på Christianshavn, flytter familien til en større stuelejlighed i Strandgade 26, hvor de bliver boende i de følgende seks år. I denne periode får Vulle tre søstre, idet familien forøges med pigerne *Christiane* i november 1869, *Marie* (Mimi) i maj 1871 og *Karen* i april 1873. Da faderen bliver udnævnt til sognepræst i Herlufsholm, flytter familien til Lille Næstved Præstegård, hvor datteren *Charlotte* (Lotte) bliver født i 1876.

VULLE
på sin
70-års
fødselsdag
24. juli
1935 med
sine
to ældste
børnebørn:
*Henrik
Munck og
Svend Prior*

Ungdom og uddannelse

Da Vulle i 1881 forlader 3. klasse på Herlufsholm, kommer han i lære hos købmand *Nandrup* i Næstved. Bestyreren for *Grüners Handelsakademi* i København bevidner i november 1885, at Vilhelm Munck har været elev af akademiet i 6 måneder og underkastet sig akademiets oprykningseksamen med hovedkarakteren: meget godt+ og følgende vidnesbyrd: 'Han bestod som nr. 1 af samtlige 21 eksaminander, og dette smukke udfald viser noksom, at han har gjort sig vel fortjent til den hædrende omtale, der er bleven ham til fra samtlige læreres side'. Senere i 1889 bevidner Komiteen for *Grüners Handelsakademi*, at Vilhelm Munck efter at have været elev i 12 måneder har underkastet sig den offentlige handelseksamen og som hovedkarakter fået første karakter med udmærkelse.

I de følgende år tager Vulle ansættelser i udlandet, først i Flensborg 1889, senere i Hamborg 1890-1892 og fra 1893 hos den danske generalkonsul i Antwerpen. Fra 1895 til 1897 er Vulle ansat som bogholder i Odense, inden han i 1897 flytter til København, hvor han den 14. marts 1898 forlover sig med **Ingeborg Mølgaard**. Den 6. juni 1899 bliver

Vulle viet af sin far i Herlufsholm Kirke til Ingeborg, og brylluppet bliver fejret i Lille Næstved Præstegård.

Ægteskab og familie

De nygifte flytter ind på kvisten i det lille røde hus Dronningens Tværgade 38 på hjørnet af Borberggade, og her føder Ingeborg den 2. oktober 1900 tvillingepiger, hvoraf kun den ene er levedygtig. Efter slægtstraditionen bliver den overlevende døbt *Marie* (kaldet Mimi). Den 12. januar 1902 følger sønnen *Hans Laurits Vilhelm* (kaldet HV) og den 3. marts 1904 sønnen *Johannes* (kaldet Jonas). Kort tid efter flytter familien til Rosenvængets Allé 27, hvor tvillingepigerne *Kirsten* (kaldet Kis) og *Ingeborg* (kaldet Ingse) bliver født den 14. marts 1906.

I 1911 flytter familien med deres fem børn ind i oldemors lejlighed på 2. sal i Bredgade 6, og her bor de, indtil huset skal rives ned i 1916. Oldemor var *Christiane* (født Tolstrup) (1814-1910), der først var gift med vinhandler *Hans Munck* (1805-1835) og senere med hans kompagnon *Vilhelm Raaschou* (1800-1875), og som boede i Bredgade 6 fra 1845 og indtil hun døde i 1910. Der bliver ved fraflytningen skrevet en sang, der bliver sunget "Ved Afskeds- og Mindefesten i Bredgade 6 den 14. februar 1916". Herfra flytter familien til Cort Adelers Gade 8, 4. sal.

De fem børn med en aldersforskel på kun seks år mellem ældste og yngste har livligt samliv i barndom og ungdom med mange fælles oplevelser. Drengene HV og Jonas går i Metropolitanskolen, hvorfra de bliver studenter i 1920 og 1921. Bagefter studerer HV jura og Jonas teologi, og de bliver kandidater samme dag i sommeren 1926. Forinden har Vulle og Ingeborg fejret deres sølvbryllup den 6. juli 1924.

Den 30. maj 1930 dør Ingeborg som 62-årig af en hjertelidelse og bliver bisat den 4. juni fra Kommunehospitalets Kapel for efterfølgende at blive begravet på Bispebjerg Kirkegård i familiegravstedet, hvor senere både Vulle, HV og Ingse er begravet. Ingeborg når at opleve sin ældste søn HV's bryllup den 14. februar 1930 med *Inger Bærentsen*, men ikke sin ældste datter Mimis bryllup den 17. oktober 1930 med *Helge Prior*.

Enkemand og alderdom

Efter Ingeborgs død lever Vulle 18 år som enkemand, indtil han dør som 82-årig den 25. februar 1948. Han flytter i 1931 til Kirkevænget 6 C i Valby, men bor fra 1932 til 1940 på Jacob Erlandsensvej 9 på Østerbro, for i 1941 at flytte til Jagtvej 229 på Østerbro, hvor han bor indtil sin død. Den 8. april 1934 bliver sønnen Jonas gift med *Elisabeth Weymann*, og senere samme år bliver datteren Kis gift den 6. september med *Johannes Frimodt-Møller*. Datteren Ingse bor fra hun er 24 år i 1930 sammen med sin far Vulle, indtil han dør i 1948, da hun er 42 år. Hun bliver den 28. maj 1952 gift med den norske præst *Lars Tjeldflaat*.

Vulle lider i sine seneste leveår af en kronisk bronchitis, og allerede i 1931 er han efter Ingeborgs død på et længere rekreationsophold hos sin bror

Ferdinand i Ordrup Præstegård. Op igennem 1930'erne bor han i længere ferieperioder hos sin søn HV i Rønne på Bornholm, hos datteren Mimi i Aalborg og datteren Kis ved Vejle fjord. Livet igennem bevarer Vulle et tæt forhold til sine børn bl.a. gennem en meget hyppig brevveksling.

Også til sine søskende har Vulle et nært forhold, ikke mindst til hans kun to år yngre bror Johannes (Jean), der i 1912 får oprettet Møltrup Optagelseshjem. Det var naturligt, at Vulle indtræder i Møltrups bestyrelse, hvor han forbliver indtil sin død i 1948, hvor han bliver efterfulgt af sin søn HV.

Da Vulle dør den 25. februar 1948, er det hans søn Jonas, der holder begravelsestalen, og han bliver efterfølgende gravsat i familiegravstedet på Bispebjerg Kirkegård. Forinden når han ved en sammenkomst hos Jonas i Århus i pinsen 1947 at være samlet med alle sine efterkommere: 5 børn, 4 svigerbørn og 14 børnebørn (det 15. barnebarn Niels Frimodt-Møller bliver først født i 1949).

Ingeborg Munck (født Mølgaard)

Vulle bliver den 6. juni 1899 gift i Herlufsholm Kirke med *Ingeborg Maren Kristine Mølgaard*. Hun blev født den 11. juli 1867 som datter af politifuldmægtig, sagfører i Viborg *Hans Lavrids Buch Mølgaard* (1844-1899), som den 26. juni 1867 var blevet gift med *Maren Marie Kirstine Christrup* (født 1847).

Ingeborg er den ældste af fire søskende. En yngre bror *Peder Joakim Mølgaard* bliver født i 1870 og senere gift i Argentina, en yngre søster *Sara Mølgaard* bliver født i 1872 og gift i 1896 med Arthur Salomonsen (1865-1932). Den yngste søster *Marie Mølgaard* (kaldet Moster) bliver født i 1873; hun bliver gift i 1910 med *Julius Georg Zangenberg* (1874-1952) (kaldet Onkel Z), men dør selv i 1939.

I 1892 flytter Ingeborg med sine forældre fra Viborg til København, hvorfra de i 1897 flytter ud til Charlottenlund. Hendes far er til sin død i 1899 ansat som jurist i Overpræsidentens Sekretariat. Selv bliver Ingeborg ansat som ekspeditrice i A.C. Illums forretning, og det er ved en personalefest hos A.C. Illum, at hun møder Vulle. De bliver forlovet den 14. marts 1898 og som nævnt ovenfor gift 6. juni 1899.

Ingeborg med de 5 børn: HV, Kis, Ingse, Jonas, Mimi

Jonas fortæller erindringer om hjemmet hos Vulle og Ingeborg

- Hjemmet var præget af forældrene, der indbyrdes uhyre forskellige levede i et usædvanligt lykkeligt ægteskab. Min fader var en uhyre konservativ natur, der med stor kærlighed hang ved de traditioner, som han havde overtaget fra sit barndomshjem i Lille Næstved Præstegård. Min fader drev sin konservatisme så vidt, at vi Lille Juleaftensdag stadig spiste sorte pølser med sirup til, indtil de to yngste tvillingesøstre blev så gamle, at de gennemførte afskaffelsen af denne tradition, der for samtlige fem børn havde været en tornefuld indgang til julen. Hans sind bevarede noget barnligt og fromt, der gjorde ham stærk i livets prøvelser og taknemlig over alle gode gaver.

Moder var mere urolig og bevægelig med langt flere interesser og en intuitiv forståelse for meget i livet, hun ikke kendte. Hun elskede at hjælpe andre mennesker og var ikke bange for at gå i brechen for dem. Tilsammen udgjorde de to et usædvanligt lykkeligt ægtepar, og når fader hver dag efter bordbønnen kyssede moders hånd, var det et sandt udtryk for husets lykke. Hjemmet var

VULLE nåede inden sin død den 25. februar 1948 at være samlet med alle sine efterkommere i prinsen 1947 hos sin søn Johannes (Jonas) på terrassen Dronning Margrethesvej 14 i Århus. Billedet viser Vulle med hans 5 børn, 4 svigerbørn og 14 børnebørn, i alt 24 personer, hvoraf de 9 er nulevende. 1. række fra venstre: Bodil Munck (M), Jens Frimodt-Møller (F-M), Poul F-M (på skødet af Vulle), Inge Prior (foran) Aase F-M, Jørgen M, Birthe F-M. 2. række fra venstre: Johannes F-M, Ingse M, Mimi Prior, Johannes M, Kirsten F-M, Hans Vilhelm M, Kirsten M (på armen hos) Elisabeth M, Helge Prior, Inger M, Ole Prior. I baggrunden fra venstre; Svend Prior, Erling M, Henrik M, Cai F-M og Klaus M. Fotografiet er taget af Johannes F-M, der samtidig optog en smalfilm, som er bevaret overført til dvd.

båret af en ukunstlet kristentro, der kom til at præge børnene. De voksede op i nøjsomhed og adskilte sig derfor på nogle punkter fra andre børn. Som eksempel kan nævnes, at jeg i hele min skoletid ikke nogensinde fik pålæg på skolemaden, førend jeg kom i gymnasiet og dér fik spegepølse som pålæg.

Familierne ILLUM og MUNCK

Livet igennem havde Vulle og Ingeborg Munck et nært venskab med ægteparret A.C. og Marie Illum. De var jævnaldrende (alle født i årene 1863-1868). Både Vulle og A.C. Illum fik i skolen at vide, at de nok aldrig blev til noget. De blev begge handelsuddannede og opholdt sig bl.a. i Hamborg. Både Ingeborg og Marie var født i Viborg, men kom som unge til København. Vi véd ikke sikkert, om mændene mødte hinanden i Hamborg, eller om kvinderne kendte hinanden fra Viborg. Derimod véd vi, at Ingeborg blev ansat som ekspeditrice i A.C. Illums forretning på Østergade i København, som han åbnede i 1891, og at Vulle og Ingeborg blev forlovet i 1898, efter at de havde mødt hinanden ved en personalefest hos A.C. Illum.

A.C. Illum var allerede i 1892 blevet gift med *Karen Marie Andersen*, der var født i Viborg i 1868. Hun mistede sin mor som 5-årig, men flyttede til København og gik på Dansk Kvindesamfunds Handelsskole for Kvinder. I 1908 byggede A.C. Illum hus i Vedbæk ved Hveensvej og Sofievej, der senere blev udbygget til Illumgård med det karakteristiske duetårn og gartnerboligen. Vulle og Ingeborg kom ofte med deres børn på udflugt eller ferie til Vedbæk og blev inviteret med til A.C. Illums runde fødselsdage. *Ragnhild Waage* blev bestyrer af Illums restaurant, og Vulle sad i dens bestyrelse. Efter at A.C. Illum var død i 1938 på et krydstogt i Stillehavet, sejlede Marie Illum til verdensudstillingen i New York med Ingse som ledsager, inden Marie Illum selv døde i efteråret 1939.

Guldbrandsen, Andersen & Co.

Efter at Vulle er flyttet fra Odense til København i 1897 og blevet gift i 1899, bliver han ansat som kasserer i firmaet Guldbrandsen, Andersen & Co., der er et engrosfirma grundlagt i 1866. I 1878 udtræder grundlæggeren, og i 1882 indtræder Ferdinand Frederik Andersen.

I 1914 bliver Vulle forfremmet til prokurist i firmaet, og i 1916 bliver der oprettet en interessentskabskontrakt mellem Vulle og Ferdinand Frederik Andersen, hvorefter Vulle mod et indskud på 75.000 kr. optages som ligeberettiget og medansvarlig i engrosforretningen, der videreføres med uændret navn.

Forretningen lå i Amaliegade 14 og Ny Toldbodgade 13 og importerede bl.a. sydfrugter. Det var vanskelige tider både under 1. verdenskrig og i efterkrigsårene, og da Revisionsbanken erklæres insolvent i 1926, led firmaet store tab. Vulle køber Ferdinand Frederik Andersen ud og bliver eneindehaver af firmaet, men i 1929 bliver firmaet omdannet til aktieselskab med medlemmer af Illumfamilien i bestyrelsen. I 1930'erne afhænder Vulle sin andel af firmaet og udtræder med en mindre livrente.

Anton Carl Illum (1863-1938) blev født på Fyn i 1863, men hans far flyttede året efter til Vejle. Da A.C. kom i Vejle Borgerskole, kneb det med regningen, og hans lærer sagde: - *Kære Anton, en dreng der ikke kan regne, bliver aldrig til noget!* A.C. blev senere ven med regnekunsten og kom efter to år i købmandslære til Hamborgs største engrosfirma i syartikler. Her blev han uddannet og senere firmaets handelsrejsende i Danmark. Den 3. marts 1891 åbnede han som 28-årig egen specialforretning i syartikler på Østergade 55 i København.

Den første kunde var frk. *Marie Andersen* fra Viborg, der kort forinden var blevet forlovet med A.C. Hun købte et korset til 5 kr., betalte med en guldtkrone og fik overrakt 2 røde roser. Så længe A.C. levede, var det hvert år den samme kunde, der den 3. marts som den første trådte ind i forretningen. I 1892 blev hun gift med A.C. Da Marie i sin tid besvarede den unge A.C.s frieri, skete det i et lille sirligt brev med en vignet forestillende to svaler flyvende forbi et net af telefontråde. A.C. gjorde svalerne til forretningens varemærke.

På hans fødselsdag den 5. juli 1898 blev grundstenen lagt til en ny forretning i nr. 52 på modsatte side af Østergade, og da den nye forretning blev åbnet den 14. april 1899 kl. 8, kom fru Marie Illum ind som den første og fik overrakt sine røde roser af chefen. I 1920 blev firmaet omdannet til familieaktieselskab, og 3. marts 1931 trådte børnene Else og Svend Illum ind i direktionen for stor-magasinet. A.C. døde i 1938 knap 75 år gammel.

Selv var **Marie Illum** en ivrig kvindesagskvinde, der fra 1903 til sin død i 1939 var engageret i Kvindernes Handels- og Kontoristforening (KHKF), hvor hun fungerede som kasserer, næstformand og formand. Hun skaffede penge til Kvindernes Bygning i Niels Hemmingsensgade, der åbnedes i 1936 og blev hjemsted for KHKF, ligesom hun i en periode var bestyrelsesmedlem og kasserer i Dansk Kvindesamfund.

VULLE og INGEBORG ligger begravet i familiegravstedet på Bispebjerg Kirkegård (afd. A, 30.rk. Nr.123-124) sammen med HV, hans kone Inger og Ingse.

Anvendt litteratur til slægtshistorien

Fængselspræsten. Pastor Vilhelm Muncks optegnelser (bd. 36 i Memoirer og Breve). Gyldendal. 1922.

Levnedsberetning i Ordenskapitlet af professor, dr. theol. Johannes Munck (Klausuleret).

Slægtsoplysninger indsamlet af **Kirsten Munck**. *Dansk Biografisk Leksikon*. Gyldendal 1982.

Slægtshistorisk faktablad samlet af *Henrik Munck* til Munckforeningens slægtsstævne 27.-28. august 2011.